наиболее распространенные линии, перспективные генеалогические комплексы на которых должна строиться дальнейшая селекционная работа с породой. Проанализированы промеры современного маточного поголовья. Выделены основные вопросы, от решения которых зависит дальнейшее развитие и усовершенствование породы, а также предложены пути их решения.

Ключевые слова: бонитировка, тяжеловозы, линии, племенное поголовье, племенной учет, потомки, подбор, генеалогические комплексы.

THE UP-TO-DATE STATE AND DEVELOPMENTAL TRENDS OF NOVOALEXANDROVSKAYA DRAFT HORSE IMPROVEMENT

Volkov D., Tkacheva I., Kornienko A.; Institute of animal science, UAAS

This article presents the historical review on Novoalexandrovskaya draft horse breed formation. Qualitative and quantitative characteristics of the horse livestock were analyzed. The breeding livestock number was computed. The livestock number swap was calculated during the last 80 years. The top lines and genealogical complexes were defined for selection. Body measurement of the mare livestock was fulfilled. The farm program was elaborated. Developmental trend were defined for the above-mentioned horse breed improvement.

Key words: class quality, draft horses, lines, breeding livestock, breeding horse, record, progeny, selection, genealogical complexes.

УДК 636.12.083.38

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ КІЛЬКОСТІ ПЕРЕМОЖЦІВ ТРАДИЦІЙНИХ ПРИЗІВ ТА РЕКОРДИСТІВ ВІД ПЛІДНИКІВ АМЕРИКАНСЬКОЇ ТА РОСІЙСЬКОЇ РИСИСТОЇ ПОРІД

Рецензенти: канд. с.–г. наук Шабля В.П; канд. с.–г. наук Россоха В.І.

О. Корнієнко[*]

Інститут тваринництва УААН

У статті наведено порівняльну характеристику кількості переможців традиційних призів та рекордистів серед молодняку, отриманого від плідників американської та російської рисистих порід та з різною часткою кровності. Встановлено, що молодняк, отриманий від російських плідників, характеризується більшою дистанційністю та скоростиглістю. Молодняк від американських плідників перевищує на 0,5 с за жвавістю рекордів на дистанцію 1600 м молодняк від російських плідників. Виявлено негативний вплив підвищення кровності до 25/32 та вище на кількість виявлених у цілому та у різному віці переможців традиційних призів.

Ключові слова: **американські жеребці - плідники, головні призи, дистанційність, жвавість, кровність, молодняк, рекорд, скоростиглість, традиційні призи.**

Російська рисиста порода відноситься до коней призового напряму продуктивності, племінну цінність якої визначають на основі її роботоздатності. Основною характеристикою роботоздатності, окрім кращої зажиттєвої жвавості, є встановлення рекорду породи у певному віці, одержання перемог

[*] *Науковий керівник - кандидат с.-г. наук Ткачова І.В.*

у традиційних призах, у тому числі в головних призах селекційного значення, таких як Великий трирічний, Дербі, Еліта.

Удосконалення породи велося як із застосуванням схрещувань, так і чистопородного розведення. Тому сучасне поголів'я російської рисистої породи представлено кіньми з різним рівнем кровності, отриманими як від американських, так і від російських плідників.

Метою роботи було проаналізувати результати розіграшів традиційних призів і показники рекордів для коней російської рисистої породи та провести порівняльний аналіз жвавості, дистанційності, кількості перемог у традиційних призах і встановлення рекордів молодняку з різною часткою кровності й отриманому від американських та російських плідників із метою виявлення ефективнішого методу розведення та оптимальнішого рівня кровності для подальшого вдосконалення російської рисистої породи.

Матеріали та методи досліджень. Матеріалом досліджень є молодняк російської рисистої породи, який проходив випробування на Київському та Одеському іподромах у період з 1997 по 2008 роки. У роботі були використанні результати розіграшів традиційних призів та перелік рекордів, які публікуються у звітах іподромних випробувань за кожний біговий рік. Весь молодняк російської рисистої породи був розбитий умовно на дві групи, згідно з походженням (від плідників американської чи російської рисистої порід).

Аналіз проводили методом порівняння таких показників як: кількість отриманих перемог на різні дистанції, середня жвавість перемог у традиційних призах, головних призах (Великий трирічний, Дербі, Еліта) та встановлення рекорду, середній вік встановлення рекорду на різні дистанції.

Для вивчення питання отримання переможців серед молодняку з різним рівнем кровності, усі переможці були розбиті на IV групи залежно від кровності за американською стандартбредною породою. До I групи увійшли коні з кровністю від 18,75 до 46,9 % (n=51), II – 53,1- 62,5 % (n=54), III – 65,6-75 % (n=62) та до IV – 78,1-100 % (n=42). Отримані дані опрацьовані біометрично.

Результати досліджень. Усього за період з 1997 по 2008 рік на Київському та Одеському іподромах було виявлено 209 переможців традиційних призів, із них 77 голів або 36,8 %, отриманих від американських плідників та 132 голови або 63,1 % – від плідників російської рисистої породи табл. 1**.**

Відсоток переможців у традиційних призах був однаковий серед коней обох груп. У середньому на одного переможця, отриманого як від плідників американської, так і від російської рисистої порід, припадає по 2,8 виграшу у традиційних призах. Але найбільшою часткою перемог у головних призах селекційного значення характеризується молодняк, отриманий від плідників російської рисистої породи. Так, відсоток перемог у головних призах у коней цієї групи становить 14,1 %, а у коней від американських плідників – 8,8 %.

Відсоток переможців традиційних призів у віці 2–х років (11 %) та старшому віці (26 %) більший серед молодняку від російських плідників при 9,7 % та 22 % у тих же вікових групах у молодняку від американських, при трохи меншому у віці 3-х та 4-х років – 28 % та 36 % порівняно із 31 % та 37 % відповідно.

Якщо говорити про дистанційні здібності коней, треба зазначити що коні, отримані від чистопородного розведення, характеризуються більшою кількістю перемог на довгі дистанції – 3200 м та 4800 м при приблизно однаковій кількості перемог у призах, порівняно із молодняком від американських плідників, на дистанцію 1600 м. Частота перемог на дистанцію 2400 м трохи вища у молодняку від американських плідників.

Жвавість перемог у традиційних призах молодняку, отриманого від чистопородного розведення вища, по всіх дистанціях, особливо у головних призах на 2,6 с, на дистанцію 2400 м – на 3,1 с та 3200 м – на 9 с.

1. Порівняльна характеристика результатів розіграшу традиційних призів

Показники	Показники молодняку, отриманого від			
	американських плідників	середня жвавість у призах, хв.с	російських плідників	середня жвавість у призах, хв.с
Усього переможців, голів	77	-	132	-
Усього перемог у традиційних призах, шт., в т.ч:	216	-	376	-
у головних призах	19	2.08,3±3,7*	53	2.05,7±3,1**
на дистанцію 1600 м	132	2.14,4±9,1**	223	2.14,0±9,0***
на дистанцію 2400 м	56	3.23,0±9,96**	63	3.19,9±9,8***
на дистанцію 3200 м	4	4.33,4±6,1	22	4.24,4±12,5
на дистанцію 4800 м	5	6.57,0±2,1	15	6.55,1±12,5
% переможців від загальної кількості перемог	35,5	-	35,1	-
% переможців у головних призах від загальної кількості перемог	8,8	-	14,1	-

*Примітка. * - p<0,05; ** - p <0,01; *** - p <0,001.*

Аналізуючи рекорди російської рисистої породи необхідно зазначити, що молодняк від російських плідників встановив найбільше рекордів на довгі дистанції (табл.2).

Молодняк від американських плідників встановив найбільше рекордів на дистанцію 1600 м, які становлять 79,2 % від загальної кількості встановлених ним рекордів та достовірно перевищує на 0,5 с жвавість у рекордах молодняку від російських плідників на цю дистанцію. Жвавість та кількість встановлених рекордів на решті дистанції вища у молодняку від російських плідників.

2. Порівняльна характеристика показників рекордів(M±m)

Молодняк							
від американських плідників				**від російських плідників**			
Всього рекордистів, у т.ч. на дистанцію, м	n / 24	середня жвавість, хв.с	середній вік встановлення рекорду	Всього рекордистів, у т.ч. на дистанцію, м	n / 47	середня жвавість, хв.с	середній вік встановлення рекорду
1600	19	2.04,6± 3,2*	3,9±1,4*	1600	26	2.05,1± 4,8**	3,7±1,9*
2400	3	3.11,3±2,7	4±1,0	2400	13	3.10,9± 4,6	3,7±1,4**
3200	1	4.17,8	4	3200	5	4.15,6± 8,7	6±2,0
4800	1	6.46,8	8	4800	3	6.44,8± 9,1	6±1,7

*Примітка. * - p<0,05; ** - p <0,01; *** - p <0,001.*

Молодняк від російських плідників дещо скоростигліший за молодняк від американських, на що вказує показник середнього віку встановлення рекорду як в цілому, так і для кожної дистанції окремо. Особливо цей показник достовірно вищий на 0,3 та 2 роки при встановлені рекордів на дистанції 2400 м, 3200 м та 4800 м.

Аналіз отримання переможців традиційних призів серед молодняку з різним рівнем кровності показав, що найбільшою кількістю переможців як в цілому, так і на більшість дистанцій включаючи перемоги у головних призах характеризується група III, кровність якої знаходиться в межах від 65,6 % до 75 %, тобто із кровністю 21/32; 11/16; 23/32 та 3/4 (рис.1).

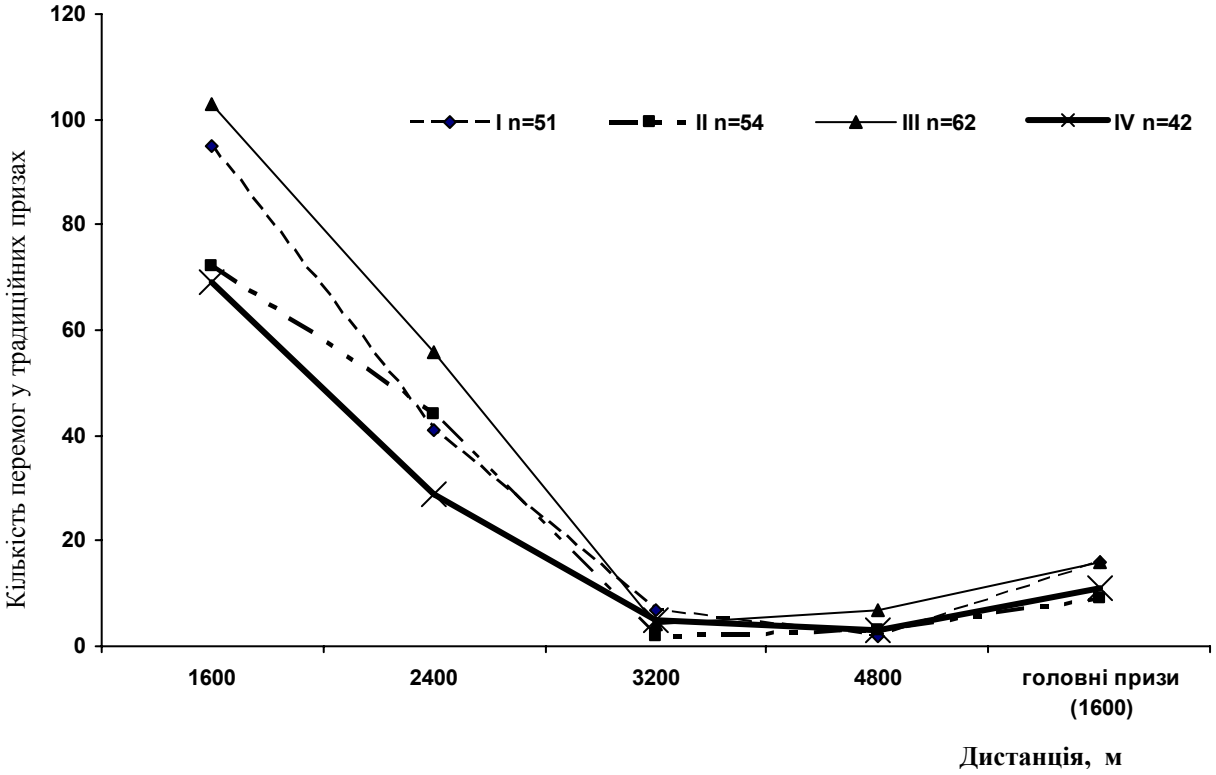

Рис.1. Порівняльна характеристика кількості перемог молодняку з різною часткою кровності за американською породою.

Найбільшою кількістю перемог (n=7) у призах на дистанцію 3200 характеризується молодняк з найменшою часткою кровності групи I – від 18,75 до 46,9 %, тобто від 3/16 до 15/32.

Молодняк групи IV із найвищою часткою кровності за американською стандартбредною породою від 7/8 має найменше перемог у традиційних призах, у тому числі в головних, хоча і характеризується досить високою кількістю (n=5) перемог на дистанцію 3200 м.

Аналізуючи кількість переможців у традиційних призах різного віку залежно від кровності молодняку треба зазначити, що приблизно однаковою кількістю переможців у віці 2-х років характеризуються групи I (n=16), II (n=13) та III (n=17), а у старшому віці групи II (n=43), III (n=44) та IV (n=47) (рис.2).

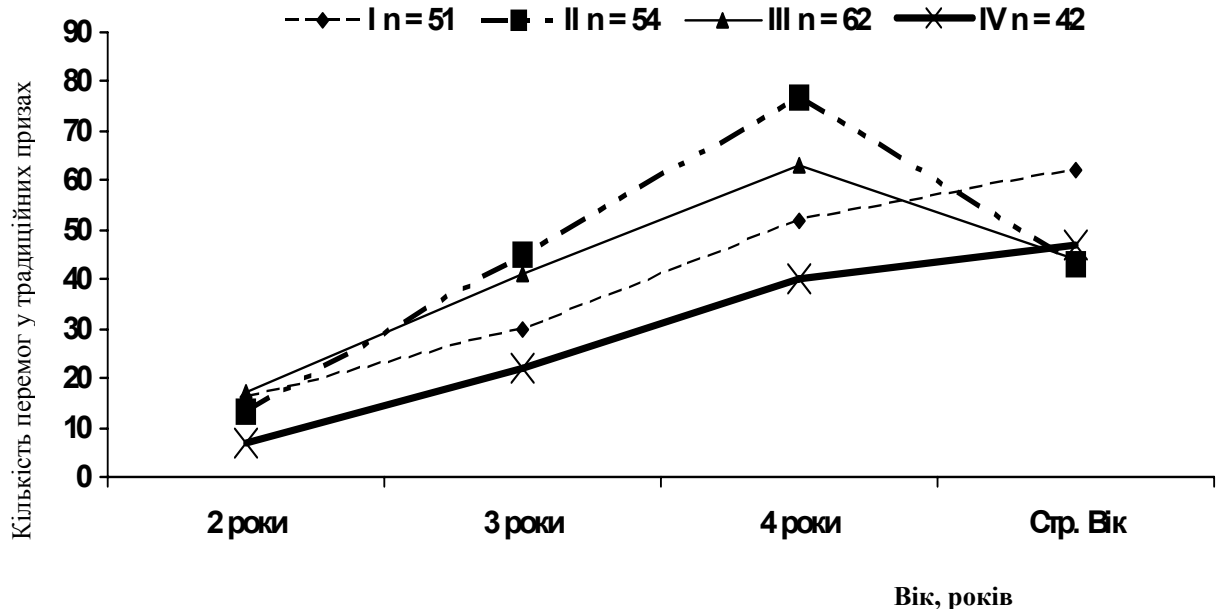

Рис 2. Порівняльна характеристика кількості перемог в різному віці молодняку з різною часткою кровності за американською породою.

Найменшою кількістю переможців у віці 2-х років характеризується молодняк із найвищим рівнем кровності (n=7), а у старшому віці – із найнижчим (n=62).

Кількість переможців у віці 3-х та 4-х років по всіх групах дуже різна. Найменшою кількістю переможців у цих вікових категоріях (n=22) та (n=40) характеризується група IV, до якої входить молодняк із кровністю 25/32, 7/8, 13/16 та чистопородні коні американської стандартбредної породи. Найбільшою кількістю переможців у віці 3-х (n=45) та 4-х років (n=77) характеризується група II.

Висновки:

1. Найбільшою кількістю перемог у традиційних призах, особливо у головних та рекордистів, а отже й вищою роботоздатністю, характеризується молодняк від плідників російської рисистої породи.

2. Молодняк від плідників російської рисистої породи має вираженіші дистанційні здібності, про що свідчить більша кількість переможців та рекордистів на дистанції 2400 м, 3200 м та 4800 м.

3. Підвищення кровності до 7/8 і вище негативно впливає на частоту виявлення переможців традиційних призів, а отже й на роботоздатність, про що свідчить найменша їх кількість у групі IV, до якої увійшов молодняк із кровністю 25/32, 7/8, 13/16 та чистопородні коні американської стандартбредної породи.

Бібліографічний список

1.Коновалова Г. Отбор рысаков по работоспособности / Г. Коновалова // Коневодство и конный спорт, №6. – 1989. – С. 23.

2.Фомин А. Пути совершенствования русского рысака/ А. Фомин// Коневодство и конный спорт, №3. – 1973. – С. 12-13.

3.Фомин А. И приливать и поглощать / А. Фомин // Коневодство и конный спорт, №7. – 1981. – С.10-11.

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ КОЛИЧЕСТВА ПОБЕДИТЕЛЕЙ ТРАДИЦИОННЫХ ПРИЗОВ И РЕКОРДИСТОВ, ПОЛУЧЕННЫХ ОТ ЖЕРЕБЦОВ АМЕРИКАНСКОЙ И РУССКОЙ РЫСИСТЫХ ПОРОД

Корниенко А., Институт животноводства УААН

В статье представлена сравнительная характеристика количества победителей традиционных призов и рекордистов среди молодняка, полученного от жеребцов американской и русской рысистых пород с разным уровнем кровности. Установлено, что молодняк от жеребцов русской рысистой породы характеризуется больше выраженной дистанционностью и скороспелостью. Показатели резвость рекордов на дистанцию 1600 м. у молодняка от американских жеребцов выше на 0,5с. Установлено негативное влияние повышения кровности от 25/32 и выше на количество выявленных победителей традиционных призов, как в целом, так и в разном возрасте, а соответственно и на работоспособность.

Ключевые слова: американские жеребцы - производители, главные призы, дистанционность, резвость, кровность, молодняк, рекорд, скороспелость, традиционные призы.

COMPARATIVE ANALYSIS OF STANDARD-BRED-RUSSIAN NATIVE ROADSTER BASTARD PRIZE WINNER RECORD HORSES

Kornienko A.; Institute of animal science, UAAS

This article presents the comparative analysis results on Standard-bred-Russian native roadster bastard prize win record horses number. The young stock was formed via the various Standard-bred and Russian native roadster stallion mating with the mares. Russian young roadster stock is characterized by precocity and race distance rate. The young standard-bred stallion stock briskness parameters proved to be upped by 0,5 seconds in the 1600 meters distance. Negative factor impact on the traditional prize win horses is defined due to 25/32 purebred levels. This level affects the horse efficiency at the various chronological ages.

Key words: standard-bred stallions, the grand prize, distance race, briskness, purebred level, young stock, record, precocity, conventional prizes.